

Concept voor het onderwerp

* Van de verschillende vormen van het menselijk geloven zijn nog zes grote godsdiensten overgebleven, te weten:

1. het Hindoeïsme (inclusief Brahmanisme)
2. het Boeddhisme
3. de filosofie van China (Confucianisme, Taoïsme, Boeddhisme)
4. de Joodse Wet
5. het Christendom
6. De Islam.

Ons verzoek is, of u ons in deze cursusperiode van zes lessen wilt vertellen over:

- a. de afkomst, denkbelden en het leven van de stichters van elk der genoemde godsdiensten.
- b. waarom hun leer juist paste in de ontwikkeling van het volk waar de godsdienst werd gebracht, d.w.z. het te dien tijde er "rijp" voor zijn.
- c. de essentie van elke leer, naar geestelijke inhoud en levenshouding voor het betreffende volk.
- d. in hoeverre en wat door elke "leer" werd bereikt en of daarop thans door de aanhangers der zes godsdiensten wordt verder gegaan, dan wel door de nog meer in het verborgen thans werkende nieuwe Meester(s) iets geheel nieuws voor leven en levenshouding van de huidige mens wordt gebracht.

Misschien is het voor ons inzicht mogelijk, dat u en uw eventuele sprekers op onze cursus-avonden telkens één der genoemde godsdiensten behandelt aan de hand van onze vier gestelde vragen. Wij laten dit echter graag aan uw inzichten over.

(dinsdag 27 augustus 1974)

- Wij beginnen deze serie met een proloog, die de basis van alle godsdienst en filosofie behandelt, want zonder fundament kun je geen tempel bouwen. U moet uw vragen in een bepaalde samenhang weten te plaatsen. Het geloof van de mens komt voort uit zijn confrontatie met het onbekende; vele mensen geloven liever iets dan dat zij willen weten, omdat in het geloof het onbekende hanteerbaar is, terwijl de feiten dat lang niet altijd zijn.

In het begin hebben we te maken met:

- a. voorouder-verering
- b. het contact met leidende geesten
- c. de vergoddelijking van niet-verklaarbare natuurverschijnselen.

Wanneer men wil begrijpen wat een geloof is, moeten deze basisverschijnselen onder ogen gezien worden.

De mens ontworstelt zich langzaam maar zeker aan zijn beperkingen; hij vormt een gemeenschap, gaat om zich heen kijken en wordt zo geconfronteerd met allerlei verschijnselen. Deze krijgen voor hem een betekenis en ze moeten op de een of andere wijze in zijn leven worden ingepast. Omdat de mens in die beginperiode vele feiten niet begrijpt, gaat hij ze personifiëren; hij beschouwt de verschijnselen als veroorzaakt door een soort supermensen, want met mensen kun je a.h.w. spreken. Bij alle grote geloofsvormen, uitgezonderd het Boeddhisme, is God een soort mens, zelfs in het Christendom. Dit geldt ook voor de nooit-afgebeelde God van de Joodse leer. Zodra de mens iets van zichzelf heeft teruggevonden, een relatie heeft geschaperd op menselijke basis, is hij tevreden.

Naarmate de spanningen waaronder een mens leeft, groter worden, is hij eerder geneigd een beroep te doen op deze bovennatuurlijke krachten - deze fantasiefiguren-

die hij verbonden heeft aan het onverklaarbare. Zo zal een godsdienst altijd weer ontstaan in een periode met grote spanningen.

Het Hindoeïsme gaat terug tot de tijd, dat de vruchtbaarheid van de Gobi verminderde; toen veel, wat eens in de verborgen steden aldaar bestaan had, legende werd. Hier was een noodsituatie, de mensen stonden onder enorme druk door de grote volksverhuizingen naar het Zuiden en naar het Westen. De mens zocht een innerlijke zekerheid, die weer gebaseerd was op de standenmaatschappij, zoals die reeds in de Gobi bestond.

De Islam wordt ook geboren bij een volk in nood. De steden zijn oppermachtig, hier wonen de "afgodendienaren", maar belangrijker zijn de rijke handelslieden, die een groot deel van het arabisch schiereiland en van de omringende wereld in hun macht hebben. Zij bepalen b.v. of een woestijnvolk voldoende zout en andere goederen zal krijgen en wat ervoor, in de ruilhandel, betaald moet worden. Zij proberen de karavaanwegen te beheersen.

Ook hier is de godsdienst, geboren uit het niet-beheersbare- een verzamelpunt voor het zoeken naar een nieuwe zekerheid, een nieuwe sociale orde.

Het Boeddhisme komt voort uit een samenleving, verdeeld in vele kleine koninkrijken, waar betrekkelijk weinig mensen in zeer grote weelde leven en daarvoor alle anderen uitbuiten.

Lijden en armoede worden daar als ietsnormaals beschouwd, waar je rustig aan voorbijgaat - iets, wat in die landen nog wel voorkomt. Siddharta Gautama ziet dit lijden, deze nood en zijn gehele leer is gebaseerd op het ontkomen aan het lijden, het bereiken van een toestand, waarin niets je meer kan deren.

Jezus komt in een maatschappij, die zó bureaucratisch-theocratisch is geworden, dat er weinig houvast meer is in het eigen volk; er is alleen de wet en de uitlegging daarvan, de praktijk laat veel te wensen over. Daarbij is het land ook nog overspoeld door vreemde heersers. Jezus brengt een leer van de liefdevolle God, in plaats van een toornige en wraakzuchtige God. Het is logisch dat de mensen bij deze God, die hen zal helpen, hun toevlucht zoeken. De nieuwe godsdienst verspreidt zich in het begin onder de losgeslagenen, onder de slaven en zeker niet in de eerste plaats onder de filosofen (zoals men het later heeft willen doen voorkomen).

Een tweede voordeel van het Christendom is, dat het een deel van het Jodendom onafhankelijk maakt van Jeruzalem; deze stad gaat ten gronde, maar het hemelse Jeruzalem is onaantastbaar. Daarom wagen vele Joodse gemeenten zich aan het Christendom, ook wanneer ze toch Joods willen blijven en ze zich later dijkwijs uit de christelijke gemeenschap terugtrekken.

Overal slaagt een godsdienst op het moment dat een volk kampt met enorme problemen zonder oplossing. Altijd suggereert de leer een ontvluchting aan die problemen, hetzij in een hiernamaals, hetzij door rechtzetten van de omstandigheden in de eigen wereld, hetzij door beheersing van jezelf, waardoor je onaantastbaar wordt voor gevaren.

Hierdoor wordt duidelijk, dat men niet van één stichter van een godsdienst kan spreken. In het Christendom is Jezus "de Heer", maar degene, die de vorm en ontwikkeling domineert, is Paulus.

Mohammed behaalt grote resultaten met zijn visioenen en zijn "heilige oorlog". De werkelijke verbreiding van de Islam is eerder te danken aan een van zijn volgelingen: Ali.

In de oertijd van het Hindoeïsme werken een groot aantal leraren. Het zijn denkers, filosofen, maar zij bieden een oplossing, nl. de goden, de kleine deva's, die je kunt aanroepen, waardoor de mens sterker staat en niet meer alleen is in de wereld. De leringen ontstaan op 50-60 plaatsen tegelijk. De oude verhalen, die erbij verteld worden, zijn een sublimatie van werkelijke gebeurtenissen.

Zo representeert de apenkoning Haruman waarschijnlijk een Maleisch volk en ook Papoea's zijn het vasteland van India enige keren binnengedrongen.

De stichter van het Jodendom is Mozes (niet Abraham), maar Aaron en zijn opvolgers geven er de staatkundige vorm aan.

Alle geloof wordt geboren uit het contact met het onbekende, het onbeheersbare. Als velen hierover nadenken, vloeit langzaam maar zeker alles tesamen en kristalliseert uit tot een leer. In die leer is het geloof aanwezig, met zijn behoefte, het contact te bevestigen waardoor rituelen ontstaan, want het ritueel is de uitdrukking van de behoefte contact te maken met het onbekende, het hogere. In alle godsdiensten komt een tweede ontwikkeling voor: de filosofen zonderen zich langzamerhand af van de praktijk van het volk.

Zo ontstaat een soort geheime leer die dikwijls gepaard gaat met scholing in magie en wetenschap. Zo ontstaat een priesterstand (ongeacht hoe ze zichzelf noemen) die de leer handhaaft en als het ware vanuit zichzelf de grote goddelijke kracht manifesteert. De filosofen-leraren van het Hindoeïsme worden al gauw tot de "wijzen", de Brahmanen, een gesloten stand (kaste) die boven alle anderen staan met strenge wetten voor huwelijk e.d. Bij de priesters van Kelten en Germanen, de Druiden, gebeurt hetzelfde. Bij de geheime genootschappen in Afrika, zelfs bij de Joden, overal vinden we die gesloten stand, die kenmerkend is voor de godsdiensten. Zij hebben een reden de godsdienst in stand te houden; het gaat niet zo zeer om de geloofsbehoefte van de mensen, maar bewust of niet, om de behoefte van die priesterstand hun uitzonderingspositie te handhaven. De interpretatie van de leer zal altijd op hun voorrechten gericht zijn - zoals in het Jodendom op die van de stam Levi.

In de Hindoe-wereld, ook elders trouwens, is de voornaamste god van het Panthéon in feite een personificatie van de tijd-dat mysterieuze iets voor de mens- waardoor óók de dood overwonnen kan worden. Zo'n Panthéon krijgt de structuur van de vorstenhoven van die tijd. Zo spreekt men in China van de "tuinen" of het "hof" van de hemelse keizer. Het "koninkrijk der hemelen", het "hemelse Jerusalem" is in de grond ook een afbeelding van de samenleving.

Er is ook steeds een wet die rechtvaardigheid moet scheppen. In het Hindoeïsme is dit de reïncarnatie-cyclus: men krijgt in een volgend leven wat men in dit leven verdiend heeft. Elders is er de "genade" van de God, maar altijd gaat het om het bewustzijn dat de mens gerechtvaardigd staat tegenover God. Altijd weer is er een beloning; soms ligt deze in jezelf, soms zal deze in ruime mate gegeven worden. De wet van het Hindoeïsme is: doe aan anderen wat ze jou aandoen, maar doe het altijd zonder haat. Moed, edelmoedigheid, begrip, opofferingsgezindheid zijn zeer belangrijk; er is een ridderlijkheid die aan koning Arthur en de tafelronde doet denken.

De Hindoe-leer is mede gebaseerd op een scheppingsverhaal, iets dat niet overal voorkomt. Wel in het Jodendom en daardoor in het Christendom, maar niet in het Boeddhisme. Hier wordt het buiten beschouwing gelaten en de reële, tegenwoordige Boeddhisten zeggen: ik weet het niet.

De Chinese filosofie houdt zich bezig met de ordening van het heden, het verleden is onbelangrijk; maar steeds is er een wet, een reden voor het verstand. Deze is in het Taoïsme magisch, het gaat om de relatie van de mens met het onbekende. Kung-fu-tse legt de nadruk op een ordening, waarin iedereen zijn plaats heeft; men krijgt zekerheid door het aanvaarden van die plaats.

De oude Hindoe-geschriften bevatten leerstellingen die soms verbluffend dicht bij moderne wetenschappelijke opvattingen komen, maar daarnaast ook dingen die voor ons sprookjes zijn. Toch gingen de stichters van maar één filosofie uit: de mens is niet alleen, maar omringd door onzichtbare wezens die soms magisch ingrijpen in zijn bestaan. Al is hij aan de wil van die krachten overgeleverd, hij kan er gelijktijdig aan beantwoorden, hun wil kennen en zich waar maken in overeenstemming met die krachten. Dan kan niets hem deren, hij is onaantastbaar, want het goede in hem dat hij bereikt heeft zal altijd blijven bestaan.

Het Boeddhisme zegt: leef volgens de "weg" (de leer) dan wordt men vrij, in deze wereld van schijn door niets meer te beroeren. De waarheid is alleen te kennen door innerlijk contact met de totaliteit en de mens die op aarde leeft, kan steeds hogere werelden leren betreden. Hiervoor dient een systeem van meditatie-methoden dat overeenkomt met dat van (latere) Hindoe-leraren en die nog terug te vinden zijn in bepaalde vormen van yoga.

Voor de Boeddhist is het juiste leven zelf het doel, niet wat ik bereik - want dat is vergankelijk - of wat ik bezit, want bezit bindt mij en ik verlies mijn vrijheid. (Vergelijk de uitspraak van Jezus: Indien ge mij volgen wilt, verdeel uw bezit onder de armen, laat achter vader, moeder, vrouw en kinderen, volg mij.) Dus onthechten, niet alleen aan alles op de wereld, waardoor een mens beheerst kan worden, maar ook van dromen over een hiernamaals. Men beseft alleen dat men zal voortbestaan, het is niet van belang te weten hoe. Het is alleen belangrijk te weten, hoe te leven, alleen geleid door krachten die in het eigen zelf leven.

Zo is in essentie iedere godsdienst een vlucht voor zichzelf, want de mens vreest zichzelf, doet dingen die hij beter kan nalaten. Hij acht zich gebonden door regels die niet reëel zijn, maar uit het milieu voortkomen. De mens droomt van iets dat achter de horizon ligt, maar zijn voeten zijn als ingegoten in het beton van eigendom, situatie en stand. Toch is deze vlucht noodzakelijk en zelfs de chinese filosofen Lao-tse en Kung-fu-tse deden niets anders dan die vlucht mogelijk maken. Want de mens hoort hier op aarde thuis, hij heeft recht op zijn bezit, hij hoeft er niet bang voor te zijn, maar evenmin hoeft hij te streven naar méér; zijn aanzien berust op wat hij nu is, niet op wat hij worden zal - niet hetgeen hij doet, maar alleen op zijn bestaan.

Dit is typerend voor de berusting die vooral in de oudere godsdiensten te vinden is. Maar wanneer het Christendom komt en -gelijktijdig- de Joden verspreid worden in de diaspora komt er plotseling de behoefte aan actie. Men wil nu een God, die rechtvaardigt wat je wilt worden, wat je wilt zijn. Zo wordt - vooral in het eengodendom - God in hoge mate gemaakt tot de slaaf van zijn dienaren. "God wil het" is de kreet voor een "heilige oorlog", voor veldslagen - tot marteling van andersdenkenden toe. "God wil het" en ik weet wat God wil. Zoiets vindt men niet bij de verkondigers van een leer, want dat zijn altijd mensen die zichzelf wegcijferen door te leven zoals zij het juist achten. Zij willen zich niet boven anderen verheffen maar leren een dienstbaarheid waardoor je je zelf vrij kunt voelen. Zelfs Mohammed doet dit, hij leert rechtvaardigheid en respect voor anderen: iets wat zeer opmerkelijk is in het volk van struikrovers dat de Arabieren toen waren (en nu soms nog zijn).

In de Hindoe-leer is de verdeling in kasten nog steeds van belang. Die kasten zijn volgens hen in het belang van iedereen, want vandaag ben ik misschien een paria, een kastenloze, maar morgen wordt ik misschien geboren als een Brahmaan of als een vorst. Het Rad wentelt en als ik vandaag iets vernietig kan ik het morgen niet bezitten, daarom moet de zelfzucht van de mens wijken.

Anderen: Wij hebben het enige, ware geloof, iedere andersdenkende is een dwaas of misdadig, we moeten hem dwingen onze waarheid (dwz. onze wil!) te aanvaarden. Zo wordt het geloof dat de hoop van de mensen is tevens een machtsmiddel, gebruikt door hen die zich er van meester maken. Zo zijn er groepen Hindoe-priesters en -politici die in plaats van de verdraagzaamheid, eigen aan dit geloof met zijn vele goden, degenen die voor hen misschien gevaarlijk kunnen worden (b.v. de Islamieten) uitdrijven en verwerpen. Zo beroept de Islam zich op háár God en de Profete om die rijke Christenen die zoveel misbruik van je maken, uit te werpen. Zo zijn de oude godsdiensten tot karikaturen geworden van wat ze eens waren. Zelfs in een ver verleden werden ze al tot een masker voor de waarheid.

Enkele feiten in volgorde

De oergodsdiensten ontstonden + 1.5 miljoen jaren geleden. De eerste rituelen dateren waarschijnlijk van + 200.000 jaar geleden. De eerste nog bestaande godsdiensten ontstaan vóór 18.000 - 19.000 jaar.

Alle nu bestaande godsdiensten omvatten elementen van de andere. Er zijn b.v. in het Joodse geloof, dat nogal magisch was, enkele Hindoeïstische opvattingen overgenomen. In China vonden wisselwerkingen plaats tussen het natuurgeloof van China en Tibet, de chinese filosofie en religieuze opvattingen uit Zuid-Azië.

Tussen + 8.000 v. Chr. en 100 jaar na Chr. worden - waarschijnlijk door trekkende stammen - Oosterse geloofsvormen gebracht naar Europa dat zelf een natuurgodsdienst had van + 60.000 jaar oud.

Deze natuurgoden weerspiegelen zich enigszins - maar niet volledig - in de Saksisch-Germaanse geloofsvormen. Er is dus een beïnvloeding.

In China is het geloof ambtelijk, de rangorde is het belangrijkste. Kung-fu-tse bindt zich hier geheel aan, Lao-tse probeert de achtergronden te vinden om juist hierdoor het bestaande aanvaardbaar te maken.

Het Hindoeïsme ontwikkelt zich tot een standenmaatschappij; hierin evolueert het geloof verder, tot het weer magisch wordt. Hierdoor komt het aan de behoeften van de mensen tegemoet, maar gelijktijdig worden de goden een machtsmiddel in de handen van priesters en vorsten.

In het Boeddhisme zien we eerst een filosofische ontwikkeling en onthechting, die door Siddharta Gautama ook beleefd wordt voordat hij onder de Bodhi-boom het inzicht (Bodhi) bereikt en de Boeddha wordt; in wezen is het een sublimatie van het voorafgaande Hindoeïsme.

Het Jodendom aanvaardt ook rituelen, die niet behoren bij de oorspronkelijke geloofsvormen van dit herdersvolk. De "zondebok" b.v. is afkomstig van de zgn. Filistijnen; het is het wegzenden, doen sterven of verdwijnen van een offerdier of een misdadiger in de woestijn, om de goden duidelijk te maken dat de schuld verdwenen is uit de stad zodat de gebrachte offers weer aanvaard kunnen worden.

Het Christendom is in feite een verder ontwikkeld Judaïsme, niet een terugkeer tot vele Grieks-Romeinse geloofswaarden o.a. in de visie op het hiernamaals. In de Islam treft men Joden en Christelijke elementen aan en daarnaast bepaalde Hindoe-invloeden.

In deze tijd komen de geloofsvormen in hun filosofische ontwikkeling steeds dichter bij elkaar te staan. Er zijn machten die dit willen voorkomen, machtslichamen die steeds luider ontkennen dat de essentie van alle geloof hetzelfde is. De godsdiensten van deze grote wereld - die groot kan zijn zowel in stoffelijke als in geestelijke prestaties! - zijn remblokken geworden, soms zelfs schandborden om de hals van de gelovigen.

Want de mens kent de mystieke beleving, hij kan onbekende werelden betreden, maar hij mag niet want dan treedt hij buiten het geloof. De mens profaneert nog zoals in de Oudheid, maar reeds toen werden slechts enkele, lang niet alle profeten erkend, maar de mens mag niet profeteren want dat zou het gezag aantasten. In het geloof zijn krachten, waardoor de mens soms kan genezen, waarmee je anderen geluk kunt brengen, mag je mag ze niet gebruiken, tenzij volgens strikte voorschriften van een kerk, anders wordt je uitgestoten.

De achtergrond van alle kerken en geloven is occultisme; het opdragen van de mis is magie. In protestante en andere diensten is het uitspreken van de zegen, het op bepaalde wijze verdelen van de gezangen over de dienst een magische rite.

Zo ook de roep van de muezzin en de gebeden in de Islam. Het is steeds de magische en occulte rite, het mag echter niet meer zo genoemd worden. Allen, die als godsdienststichters, filosoof of profeet aan het begin stonden van religies of filosofische systemen waren magiërs. Mozes, Jezus, Mohammed, Boeddha en de oude leraar Krishna deden wonderen. Kung-fu-tse die wegens enkele uitspraken vervolgd werd, verdween uit een door soldaten omsingeld huis, zoals later Appolonius van Tyana uit de rechtszaal van Rome. Steeds staat de wonderlijke, soms dzeigende wereld van de geest achter de leraar.

Altijd manifesteert de leraar die krachten en altijd beroepen de leerlingen zich op die manifestatie die ze zelf niet meer kunnen herhalen. De grote godsdiensten zijn sleutels tot een geestelijke wereld, maar het slot is vernageld door de dogma's. Dit is de tragedie. Want de leermeesters spreken over de juiste strijd - dit is in de oude Veda's terug te vinden. Later zegt men: "ja, maar dat waren goddelijke helden, wij kunnen het niet", waarmee men bedoelt: "Wij willen het niet".

Bij sommige Indianenstammen en op eilanden in de Pacific bestaat de zgn. "ship in the sky" opvatting: eens zal er een groot schip door de hemel varen en daaruit zullen de goden alles wat wij verlangen op ons neer laten regenen. Die mensen geloven dat, maar is dat anders dan een Christen die gelooft dat zijn zonden vergeven worden omdat Jezus daarvoor gezorgd heeft? Of een Islamiet die gelooft uitverkoren te zijn omdat Mohammed opgestegen is tot de zevende hemel? Het is de tragedie dat de Leraar niet gezien wordt als de voorganger op een weg, maar als een lastezel waarop de mens zijn onvermogen kan laden om zelf thuis te blijven totdat de ezel terugkomt om hem alles te geven wat hij begeert.

Dit is het drama en achter dit drama ligt de geheime school die duidelijk maakt dat je het zelf moet doen. Vandaar het enorme verzet tegen deze "esoterische" - in feite filosofische- scholen. Zij leren een filosofie die de mens confronteert met zijn eigen innerlijk en zijn innerlijke krachten. Wanneer deze scholen zich naar buiten manifesteren leren ze, deze krachten op een bepaalde manier te gebruiken. Degene, die de krachten in zichzelf gevonden heeft verlaat de school - omdat hij die beperkingen niet meer kan aanvaarden- of, verbergend wat hij kan, helpt hij anderen met zijn gaven; anderen die dan denken dit zelf te bereiken.

Uit de vragen

Ouderdom Veda's:

De "oerwaarde" is alleen bewaard in de zgn bibliotheek van de Witte Broederschap - in het "bloemenschrift" of in symbolisch schrift; dit gaat tot 0.5 miljoen jaar terugg. De basis van de eigenlijke Veda's is + 120.000 jaar oud. De oudste Veda (Rigveda?) is + 3.000 v.Chr. op schrift gesteld.

Jodendom:

Leringen minstens 20.000 jaar oud, door Mozes opgeschreven. Het zaad komt niet altijd meteen op, eerst moeten de omstandigheden gunstig zijn. Dit geldt voor de achtergronden van het moderne denken en geloof. In het Westen werd b.v. de aarde pas als rond beschouwd + 1.300 - 1.400 n. Chr., in Chinese geschriften wordt dit reeds + 2.700 v. Chr. genoemd.

De Ariërs in India hebben de leer niet gegrondvest, maar er formeel vorm aangegeven in overeenstemming met hun eigen aard. Dit gebeurt bij alle dominerende volkeren. Zo werd het oorspronkelijk geloof van Midden- en Zuid-Amerika als het ware in golven geformaliseerd en omgebogen - van de Tolteken tot de Azteken toe. Een bepaalde stam Tolteken, een stand van schrijvers (te vergelijken met de Levieten) werkte zich op tot regeerders - de Inca's.

Christendom

Oorspronkelijk doet de gemeenschap alles tesamen, ook de riten. Daarna komt een periode waarin bepaalde kloosterorden (eigenlijk verzamelingen van anachoreten) de baas willen spelen; ze hebben weinig invloed op de riten, behalve aan het Byzantijnse hof. Tijdens de Juliaanse periode is er al een groot verschil tussen de priesterstand en de andere mensen. In de vroege Middeleeuwen wordt de Kerk een Staat en begint diplomatiek te werken. Luther protesteerde niet tegen de Paus, maar hij nagelde zijn artikelen aan de poort omdat

1. hij zich miskend voelde en
2. omdat er sociale misstanden waren, volgens hem veroorzaakt door de kerk die veranderd moesten worden. Hierin had hij gelijk.

De Godsdiensten kunnen niet afzonderlijk behandeld worden, ze vloeien uit elkaar voort en ze nemen van elkaar over. Het is een evolutie van het denken, waarbij de geloofsbehoefte wordt gekanaliseerd. Ook tegenwoordig: bij de filosoof Marcuse zet men b.v. een kanalisatie van de onrust, de hoop en de verwachting van nu.

Geen leer of geloof zal ooit volgelingen vinden, tenzij deze verkondigd wordt in een tijd en omgeving waarin behoefte bestaat aan

- a. ontvluchting van het nu bestaande
- b. het vinden van een nieuwe vorm van zelfrechtvaardiging
- c. zekerheid en
- d. een doel in het leven buiten het bestaande om.

Een mens kan alleen dat geloven wat hij in zichzelf als voortdurende waarheid aanvaardt. Daarom is ook de geloofswaarde en de geloofsbehoefte gedurende zijn leven aan voortdurende veranderingen onderhevig. Naarmate de persoonlijkheid verandert, ontwikkelt, of ook deformeert, zal zijn relatie met het onbekende (zijn geloof) anders zijn.

In een volgende incarnatie zal alleen de bereiking tot uiting komen, niet de formulering van het geloof.

Op kritieke ogenblikken zijn er altijd Leraren

- a. bij het ontstaan van een kritieke situatie treedt een Voorloper op die een principe geeft
- b. dan volgt de "bevrijder" die een nieuwe weg brengt voor het vinden van innerlijke, geestelijke waarheden, zodat het contact met het onbekende reëel wordt voor de mens. Dit is de eigenlijke Verkondiger die de theorie van de Voorloper omzet in praktijk.
- c. dan volgens meestal de "Kleine Meesters" die zeggen: "Je kunt het op verschillende manieren doen". Zij geven als het ware de verfijnings-mogelijkheden van een grondtype van een machine.
- d. Tegelijkertijd komen de eerste priesters die zeggen: "ja, maar wij het het oktrooi". Dat is nu de grootste ellende. Het is moeilijk tussen de groepen c en d een onderscheid te maken.

De massa wil iets concreets hebben, een levensethiek, een levensrichting - maar de massa kan die in zichzelf zoeken en vinden! Door de priesters e.d. wordt de massa er toe gebracht haar innerlijke ontwikkeling terzijde te stellen voor een uiterlijk formalisme. Er is niets tegen een kerk als een staf om op te steunen. Er is wel iets op tegen dat men - zoals gewoonlijk - van die staf een lijmstok maakt.

Als men, zoals in Rusland, alle godsdienst tegenwerkt, zijn mensen die tot een religieuze behoefte komen, in het voordeel. Onder hen die in moeilijkheden kwamen die in Siberië geweest zijn, zijn nu al veel filosofen en grote denkers voortgekomen; zo ook onder degenen die de wetenschap zochten om aan het systeem te ontsnappen. Maar het systeem, de in wezen materialistische religie van de staat, onderdrukt de verbreiding van deze denkbeelden op dezelfde wijze, die we ook in Christelijke landen zien. De mogelijkheid van persoonlijke ontwikkeling is dus gunstiger maar de kans er aan te beginnen, de eerste stimulans, is in veel mindere mate aanwezig.

In de vaak vervolgde, dan weer gedulde, intelligentia zijn denkers, die nu aankondigen hoe een socialistische staat in ethisch opzicht zou moeten zijn; zij zijn min of meer wegbereiders, tot er iemand komt die durft te zeggen dat hetgeen Marx beweerde hier en daar kolder is.

Catechisatie

Stuur kinderen niet naar catechisatie, maar confronteer ze - al is het meer of minder oppervlakkig - met verschillende godsdiensten en denksystemen, eventueel met bezoeken aan verschillende religieuze plechtigheden. Dit alles moet een deel van de beleving van de kinderen worden, maar zonder dwang, zonder dogma.

De ouders zullen wel naar hun godsdienst moeten leven. Laat de kinderen "vervelende" vragen stellen en kom er, zo nodig, eerlijk voor uit dat je het antwoord niet weet. Laat de kinderen hun eigen weg zoeken maar houd ze niet verwijderd van de godsdienst.

De volgende kursusavond zal handelen over het Christendom, te beginnen bij het heden en terugkijkend naar het verleden.

Het schone woord

Consequentie - duivel - rust.

De consequentie van het leven van de mens is dat hij de duivel met rust laat, want een mens is erger dan een demon kan zijn.

De duivel verzette zich tegen God en zei: de mens aan engelen gelijk, dat, Heer, dat is niet juist. En hij verliet het hemelrijk.

De mens echter, zeer consequent heeft uit de duivel kwaad erkend en meent nu: daar ik dit beseft en zo mijzelve hoog verheft heb ik het recht om God te zeggen wat Hij op zijn troon besluit.

Als God niet doet wat ik wil zeggen, loop ik hel en hemel uit.

Toon de rust, diep in jezelf, door je begrip van werkelijkheid, praat dan niet van God en duivel en niet te veel van Eeuwigheid.

Wie rust wil hebben in zichzelf, beleve werkelijkheid van eigen zijn, zoekt uit de strijd vrede te vinden. Hij ontdekt een deel van Eeuwigheid.

En juist de onbelangrijkheid van mij, zoals ik nu besta, geeft mij de rust om voort te gaan.

Zo gaat hij niet de duivel na en stijgt tot aan

der sferen troon, maar leeft de kracht van God, waaruit ook zelfs de duivel leeft, en vindt het doodgewoon.

Ik had ook kunnen zeggen:

De mens die de duivel aanroeft roept in feite het slechte in zichzelf aan en maakt zo uit het totaal van het goede het kwade, zonder te beseffen dat het kwade dat hij aanroeft, uit hemzelf voortkomt en omkeert tot het goede, juist als hij meent door het kwade de overwinning te behalen..

Gewoonlijk werkt Jezus met de gelijkenis, de parabel, een methode in die tijd algemeen in gebruik bij de Joodse leraren.

Jezus is nu méér dan een gewoon mens; hij noemt zich Zoon des mensen. Anderen noemen hem de Zoon Gods, wat hij noch ontkent, noch bevestigt. Hij is alleen zichzelf. Dan volgt de kruisiging en vandaar uit begint een reeks divergerende verhalen.

a. Een verhaal, nogal populair bij de Islam is dat Jezus niet gedood werd, omdat een Romeins officier (Longinus ook wel Demetrius genoemd) Jezus bewust zó zou hebben verwond, dat eeb schijn van dood kon worden voorgegoocheld. De kruisafname geschiedde in tegenwoordigheid van de Griekse arts Nicodemus (ook in de Bijbel genoemd) die hem kon verzorgen. De begrafenis (zoals gebruikelijk in een soort grot) zou een schijnvertoning geweest zijn, de lijkwade (die inderdaad aangetroffen is) zou er neergelegd zijn Jezus zou, nadat hij zijn leerlingen nog enkele malen ontmoet had, vertrokken zijn in de richting van Mesopotamie en als heilige en gewaardeerd leraar geleefd hebben en gestorven zijn. Op drie plaatsen kent men een "graf van Jezus" (Allahabad, Mishra en ??)

b. De werkelijkheid is anders Jezus leefde nog bij de kruisafname, maar hij was te uitgeput om nog in leven te blijven, hij stierf, is gebalsemd en begraven. Zijn dode lichaam is gedematerialiseerd en de daarna gematerialiseerde gestalte moest eerst zichzelf bewijzen, weer menselijk te zijn namelijk in de ontmoeting met de Emmausganger. Daarna vinden de wonderlijke contacten met de leerlingen plaats. Zo is het verschijnen van Jezus temidden van de leerlingen in een gesloten vertrek verklaarbaar en de verheerlijking op Tabor. Er is een enorme energie nodig om de uitstraling voortdurend te beperken, zodat deze voor mensen niet schadelijk is, vandaar dat Jezus alleen incidenteel met zijn leerlingen in contact komt. De hemelvaart is een vrijkomen van die energie, er is een stralend licht dat verbleekt omdat het niet meer zichtbaar is voor een mens.

In het begin geloven de Christenen in Jezus als de Weg en de Waarheid, niet in de zin van een Verlosser die alles wel even in orde zal maken, maar zuiver als een Waarheid die je in je leven kunt terugvinden. Tijdens bijeenkomsten het (eigenlijk Esseense) herdenkings of liefdemaal, bidt men spreekt over Jezus' leven en er zijn mannen en vrouwen die in vervoering raken en profeteren. Later heeft men dit willen terugdringen in de richting van glossolalie, dit is het uitstoten van onverstaanbare klanken, waarbij geen concrete uitleg mogelijk is, zoals b.v. door de Pythia in het orakel van Delphi. Men voelt een samenleving te moeten vormen, b.v. de eerste Christengemeenschap te Jerusalem, eigenlijk een commune, die echter niet te landhaven is, ook toen waren er al te veel profiteurs. Daarna gaat men uitwijken en wel naar de Griekse nederzettingen want hier spreekt de filosofie veel gemakkelijker aan dan bij de Joden. Zo ontstaan de eerste Christengemeenschappen onder de Joden, maar de eerste Christenen vinden we onder de Grieken. Hier vindt Paulus geworteld (de Joden beschouwen hem als een ketter) in die eerste gemeenschappen, die deels uit Joden, deels uit "heidenen" bestaan. Paulus was een ijveraar, een hystericus, die zijn totale behoefte aan belangrijkheid en erkenning projecteert op een godsdiensbouw, met uitschakeling van de rest van zijn persoonlijkheid, waarvoor hij bang is, hij is bang voor zichzelf als normaal mens, iets wat zelfs uit enkele van zijn brieven blijkt. Paulus sticht gemeenschappen en hier zien we de eerste ruzie: moet je, om Christen te worden, eerst dood worden en laten besnijden enz.?? Dit gaat wel weer voorbij, maar de menselijkheid van Paulus is van: er is maar één waarheid en maar één uitleg van die waarheid. Hij trad op als apostel hoewel hij Jezus nooit gezien en aangehoord heeft. Zo ontstaat er een vreedeling. Petrus probeert de eerste gemeenschappen in stand te houden en die in Rome b.v. is daarvoor veel flexibeler dan die van het Bizantijnse Rijk ooit geweest zijn. Een Romeins Keizer, Constantijn heeft behoefte aan iets bovennatuurlijks, maar zijn vijanden vereren de oude goden van hun eigen volk... dus: In hoc signo vinces! in dit teken zult ge overwinnen. ... het koninkrijk. Zo wordt het Christendom staatsgodsdienst maar met een zekere mildheid ten aanzich van andersdenkenden.

Maar het wordt zo een macht! Zo ontstaan de monniken (in die tijd vaak nog gehuwd) als een macht achter de troon.

Het oost-Romeinse rijk scheidt echter een machtsorganisatie voor de Christenen met een strikte hiërarchie. Dus geen "respectabele oudste" meer de oudste in leeftijd of onderling erkend in wijsheid die de dienst leidt, maar een priester, aangesteld als een beambte, buiten en boven de gemeenschap.

In die tijd geldt het celibaat alleen voor monniken en zij zijn het die - zonder gezin - de meeste tijd hebben om te manoevreren en daardoor krijgen zij de grootste invloed op het Christelijk denken:

- a. het beeld van de genade wordt steeds meer terzijde geschoven
- b. men heeft geen behoefte aan een menselijke Jezus - maar hij - als hogepriester van de priesters - moet van het begin af boven de mensen gestaan hebben. Zelfs zijn ouders mogen geen gewone mensen zijn, vandaar de bijzondere nadruk op de legende van Bethlehem.
- c. er was een vrouwelijke godheid nodig (men had vroeger immers goden en godinnen) en zo maakt men Maria tot de mediatrix, de bemiddelaarster.

Nu Jezus niet meer menselijk mag zijn, moet alle vergelijkbaarheid van zijn wonderen met die van anderen (er zijn méér wonderdoeners geweest) absoluut uitgevaagd worden. Dus verzet men zich tegen alle wijsheid die niet strookt met de rechtlijnige machtsopvatting van de top van de Christelijke hiërarchie. De priesters beginnen niet meer een macht achter de troon te vormen, maar ze proberen overal patriarchaten te stichten, waarbij aan een of andere kerkvader een grote soms vorstelijke macht toekomt.

In het algemeen zijn dit zwaar theologiserende mensen, goede mensen volgens Christelijke normen, maar paternalistisch.

Ze zijn als het ware de patriciers boven een geestelijk slavendom. Deze mentaliteit vindt men in Rome en vindt men later in vele legenden terug, b.v. de bekering van de Saksen door Karel de Grote, ook het werk van Willibrordus en St. Patrick.

"Christen worden of kop eraf". "Ge zult niet doden" betekent dan "geen gelovigen, geen Christenen doden - de anderen zijn geen mensen", een discriminatie die nu nog overal ter wereld nog wel voorkomt.

In de periode + 1400 - 1600 wordt het Christendom een wereldlijke macht. De pausen leven als heersers, niet altijd kuis, zeer weelderig (ten kosten van de collectebakjes: "God wil het") b.v. Paus Borgia. Zo kreeg Peter van Amiens (die heilig verklaard werd) van een keizer de opdracht, een kruistocht te prediken, die keizer wilde namelijk graag bevrijd worden van een stel lastige ridders..... "Dieu le veut". Naarmate de kennis in de wereld groter wordt, komt op deze machtsstructuur meer kritiek, b.v. de reformatorische invloeden. Soms zijn dit boerenopstanden (b.v. van Hus) soms meer priesterlijke kritiek en rebellie (Luther).

Altijd valt men terug op het dogma, want dat is de structuur van de samenleving geworden.

Sommige theologen vragen zich af of Jezus wel bestaan heeft en zeggen: dat doet niet ter zake, het gaat om de Leer. Hiermee hebben ze wel gelijk, maar uit hun mond is het ook gevaarlijk - het veroorzaakt verwarring en strijd.

Er is een grote discrepantie ontstaan tussen de leer en het leven van Jezus en de praktijk van het Christendom.

- a. Jezus leerde, hoe het Koninkrijk Gods te vinden - niet dat je mocht zondigen als je maar schuld beleed.
- b. Jezus leerde oprechtheid - niet dat het doel de middelen heiligt.

Reeds in de nadagen van Napoleon waren er revolutionaire denkers, die uitgingen van kennis en rede, niet van het dogma, hetgeen resulteerde in een als het ware niet God-gebonden humanisme. Het waren kleine minderheden en zij maakten de fout, voortbestaan na de dood als onmogelijk te verwerpen; zij wezen daarbij op Voltaire (die echter op zijn sterfbed toch voor alle zekerheid biechtte en de laatste sacramenten ontving).

Hieruit komt een nieuwe ontwikkeling voort, die de Christelijke praxis, zoals Jezus die leerde, erkent als noodzakelijk en menswaardig. Dit geeft grote moeilijkheden voor de hiërarchische structuur van de kerk, die na de reformatie toch was blijven bestaan, hoewel gewijzigd; met raadsvergaderingen i.p.v. een paus, dus a.h.w. als republiek i.p.v. een keizerrijk.

Tegenwoordig is die structuur niet meer aanvaardbaar. De mens wil de Christus, de algehele kosmische aanvaarding, doorleven - niet meer als voorschrift, precies in woorden uitgelegd krijgen - de "slaven" maken zich zelfstandig.

Jezus, eens tot een God gemaakt, wordt in veler besef weer menselijk, een macht, waarmee je je één kunt voelen. Hiervan wordt door allerlei secten weer misbruik gemaakt, (het uitleggen naar eigen wens, iets wat de kerken trouwens óók deden!) Maar anderen willen Christen zijn, iets leven, niet tot een kerk behoren, niet geloven. De mondbelijdenis, het magisch-sacramenteel gebeuren en de predicatie verliezen hun invloed. Men zoekt verstilling, een ogenblik bevrijding van de maatschappij, die je teveel in z'n greep heeft; een rustplaats, waar je binnen kunt komen i.p.v. een machtsstructuur, een kasteel waarbinnen je als gehoorzame slaaf je taak verricht. Dit is niet naar de zin van de heersers, want de hiërarchie wordt hierdoor aangetast - er wordt overal gevochten. Het optreden van Paus Johannes is hiervoor belangrijk; niet alleen voor het katholicisme, óók voor de reformatie. Want Paus Johannes was een man, die niet bóven de massa stond, het goede der aarde kon waarderen en tévens met God leefde. Hij veranderde veel:

- a. het spreken in de landstaal
- b. het gevoel van broederschap met andere groepen is belangrijker dan nadruk op de verschillen; lééf eerst als Christen
- c. de hiërarchie is veel minder nodig dan het begrip van éénheid.

De wereld wordt meer revolutionair; er komen groepen als de Jezus people, die, hoewel ze zeker niet ideaal zijn, terug willen keren naar de geestvervoering van de eerste liefdemaaltijden, naar aanvaarding en openheid.

Andere groepen - hoe ze zich ook noemen, Baptisten, Vrijzinnigen, doen hetzelfde. Wij hebben de praktijk nodig, geen koning, die op de wolken troont; geen Verlosser, die je zonden draagt, maar de gezelschap, die met ons gaat. We moeten zelf een richting, een weg zoeken, waarin goed en kwaad bepaald kunnen worden op basis van harmonie. Het hedendaagse Christendom zoekt zichzelf te vinden, zoekt de liefde, die Jezus op aarde bracht en leerde, bewust te beleven.

Uit de vragen: De latijnse mis heeft geen zin meer, omdat de priester niet meer de bewuste magus is - hij weet niet eens meer, wat hij doet. Dit - en gebeden, die bijna niemand geheel begrijpt, behoren tot een bepaalde ontwikkeling, maar het is niet essentieel. Het magische in het Christendom is eigenlijk niet helemaal Christelijk. Zo komen we weer tot dezelfde scheidslijn als de eerste Christenen: óf de disciplinaire geloofswaarde en een hiërarchie óf eenvoudig tot de Christus gaan, d.w.z. de goddelijke liefde in onszelf waarmaken.

Als wij dat innerlijk geloof hebben is andere magie overbodig, want op het ogenblik dat we de Kracht beseffen, zijn wij zelf priester.

Mormonen: Een engel-booschapper zou in een visioen verschenen zijn aan Smith. De mormonen zijn geen Christenen, zij beschouwen zichzelf als levend onder een geheel nieuwe openbaring. De "gouden platen" heeft niemand gezien, wél een stuk bladkoper met vreemde tekens. De leiders vinden aanzien en macht enkunnen leven zoals zij denken dat het goed is. Dat deden de Pilgrim Fathers ook. Het is ieders goed recht te leven, zoals ze menen dat het juist is.

Bijbel. De letter is dood - wees er nooit aan geboden - de geest van Jezus is nog wel degelijk in de Evangelieën aanwezig. Nieuwe en Oude Testament zijn beide waardevol. In de loop der tijden is er met het Christendom bewust gemanipuleerd; het dogma werd gehandhaafd, maar de interpretatie veranderd. Zolang een geloof beleving is, is het zuiver en kan het zichzelf gelijk blijven. Wordt het echter tot een macht gemaakt dan moet het beheerst worden; dan volgt manipulatie en de waarheid wordt naar behoefte verdraaid.

Dit gebeurde herhaaldelijk en zo kwam men van het eerste patriarchaat van Rome tot de onfeilbaarheid van de paus; van de heiligheid van Maria (wat aanvaardbaar was) tot de lichamelijke ten hemel opneming. Als er een bedevaartplaats nodig was, werd er een legende gefokt of een reliquie gevonden.

De maagdelijkheid van Maria kreeg extra nadruk als aanpassing aan de Paulinische moraliteit; in die tijd betekende een "verloving" een proefhuwelijk - het moest blijken dat de vrouw vruchtbaar was.

Evangelien. De Evangelisten waren geen tijdgenoten van Jezus. Het woord "evangelie" betekent "levensgeschiedenis", niet "waarheid". Op een moment waren er zo'n 200 in omloop, sommige geschreven door Afrikaanse kerkvaders, andere van nog later datum - iedereen schreef de levensgeschiedenis van Jezus zoals hij het zelf goed vond. Het z.g. wonder, waarbij vier van deze evangelien uitgekozen werden, was wel een erg doorzichtige comedie.

De verschijning van Jezus aan de discipelen was een noodzaak. Jezus had zijn leerlingen uit hun normale levenssfeer weggenomen en was dus aansprakelijk voor hen. Dit hield in, dat zij in zich de krachten - de inwijding a.h.w. - moesten ontdekken, die hij hen als Meester kon geven, want pas daarna konden zij uitgaan. De beleving van Jezus' dood was een deel van die inwijding - maar alleen de jongere Johannes doorstond deze onmiddellijk.

Bereiking van Jezus Niet alles is nog bereikt, maar de gehele menselijke samenleving is erdoor veranderd. De zuivere essentie - de sleutel - het Wezen van de Christus en het bestaan van het Koninkrijk in een ieder, die essentie is nog niet doorgedrongen. In deze tijd gaat dan meer komen. Het Christendom distandeerde zich steeds verder van Christus als meester. Het is echter belangrijk dat de mens heeft leren geloven in een god vol Liefde (al werkte de kerk dit vaak tegen met "de toorn Gods", de "wrekende God", de hel e.d.); de mens leerde geloven in een God, die je innerlijk kunt benaderen en de grenzen tussen mens en mens, God en mens, zijn weggevallen. In het bewustzijn van de mens ontstond een nieuwe waarde (die met de Kerk weinig if niet te maken heeft): het geloof aan het goede aan een rechtvaardige God, die "Vader" is - het geloof aan een Christus, een lichtende liefdekracht die met je gaat. Dit is verder doorgedrongen dan alleen in de Christelijke wereld. In twee Japanse geschriften van + 800 b.v. en algemeen na + 1600, verschijnt een liefde als kracht boven alle dingen achter de strikte ordening, die gehandhaafd blijft. Zo zijn er veranderingen in het Hindoeïsme, het weergalmt in de Islam, in het Boeddhisme, overal. Maar de mens kon het niet stellen zonder duivel en dus werd de oude natuurgod Pan geperverteerd - zo tegennatuurlijk wilde dit kerkelijke geloof zijn. Maar de duivel wordt steeds minder machtig, want de mens beseft dat die duivel niets anders is dan dat deel van het "ik" dat eerst erkend en aanvaard moet worden eer het teruggebracht kan worden in harmonie met het licht dat je bent.

Het Christendom is naast religie en prediking ook een innerlijke leer geworden die op vele manieren in stand is gebleven. Er zijn geheimscholen terug te vervolgen tot het Christendom, al zeggen ze misschien zelf dat het Egyptischen waarden zijn; ook Loges leren de eenheid met het Licht.

De innerlijke beleving van het Licht en de aanvaarding van het Koninkrijk, deel zijn van de totaliteit wordt de mensen via vele sleutels aangeboden: de behouwen steen, de cirkel, de Jacobs ladder - het doet er niet toe, alleen de beleving van God is belangrijk. Christen zijn is geen kerkelijke zaak. Je draagt het Licht diep in je, je zult het niet altijd begrijpen, maar je kunt erop reageren. Jezus en zijn leerlingen leerden het te gebruiken; b.v. genezen.

In ons ligt de Goddelijke Waarheid - het toebehoren aan de tijdloze wereld. Dat is Christendom. God is Liefde, maar die Liefde wordt pas werkelijk, wanneer we ze in ons beseffen, aanvaarden, en delen met de wereld om ons heen als de kracht van Eenheid, sterker dan alle verscheidenheid.

Zalig zijn de armen van Geest....al wat we zijn is niets vergeleken bij de innerlijke Kracht. Als we die Kracht aanvaarden in alle armoede van onze mogelijkheden van begrip en uitdrukking, dan is het Koninkrijk ons, zullen we God zien, binnengaan in de Werkelijkheid.

Dat is de essentie van het Christendom die in deze dagen niet uitstert. Welke godsdienst je ook benadert, ergens ligt de sleutel naar de Werkelijkheid, de innerlijke Kracht, het Licht, de Harmonie, het perfecte invoegen in het taal dat de Kern is van je wezen. Hierop moet ik U wijzen.

Gebed

Ik noem het niet, want zien kan ik het niet. Ik noem het droom en nog heb ik het niet geleefd. En toch, wat is het? In dat niet? En in die drang, die inhoud geeft en al wat eigen ik beleeft en al wat eigen oog nog ziet. Wat is die kracht, die wonderen doet, waarin ik niet geloof. Wat is die Kracht, die mogelijk maakt dat alles door de mens gevraagd toch voortbestaat en duidelijk wordt en werkelijkheid hervindt in mens en Kracht en leven overal.

Wie ben ik, dat ik noemen zal een naam? Of ik 144 letters noem 49, 7, 3? Het is alleen een melodie van klanken door mijzelf geweven, die nooit te nimmer weer kan geven wat is, ofschoon ik het niet zie. Ik noem U "God", Gij Onbekende. Ik noem U Kracht, ik noem U Licht, want zó beleef ik soms Uw Wezen. Ik heb me op Uw Zijn gericht en soms, soms schijn ik U te vrezen. Leer mij ook Kracht met U te gaan en heb ik U als Naam dan als een begrip, Uw woord gegeven, ik deel van al wat zo bekrompen is, kan nog niet zonder woorden leven. En daarom prijs ik U, mijn God.....

Het Christendom heeft, via het Jodendom, veel te danken aan Zuid-Azië.

De eerste regels, wetten, zijn ontstaan in de Ganges-vallei en ook in de streek van de monding van Eufraat en Tigris. Men had daar goden en godinnen, zoals overal, maar een godsdienst is niet in de eerste plaats een geloof, maar is gebaseerd op wetten, is een reeks van wetten, verbonden aan een geloofservaring. Zo was het in Uruk, waar de voorvaders van Abraham vandaan kwamen. Zo werd de maan aangebeden in Ur en in vele havensteden aan de Indische Oceaan.

Daarbij kwam de heldenverering. Iedere godsdienst kent zijn helden of martelaren en, wanneer dat later op één persoon geconcentreerd wordt, gaan voorouders en legendarische figuren in de wetmatigheid van de godsdienst een grote rol spelen.

In de Veda's vindt men vele raadgevingen en wetten, maar vooral helden, die onderling conflicten hebben en geestelijke leiders die door hogere krachten geleid worden; historische ervaringen gaan ook een rol spelen.

De basis van het Hindoeïsme is niet alleen de godenwereld met de vier hoofdgoden en vele lagere goden, waarboven het Brahman staat, de Levende Adem. Dit wordt weerspiegeld in de vier standen van de mensen (kasten) de priesters (brahmanen), krijgers, kooplieden en boeren. Zoals de goden niet steeds naar de mensen kijken, maar Brahma, Vischnu en Shiva elkaar afwisselen, zo wisselen ook de kasten elkaar af - een magische denkwijze : zo boven - zo beneden - veel concreter uitgewerkt dan in de Hermetische leer. De Hindoe's geloven in specialisatie in goden en godinnen voor iedere functie van het leven.

Belangrijke grote goden moet je te vriend houden, maar men wijdt zich aan speciale goden - voor wie men een speciale leefwijze volgt - om bepaalde dingen te bereiken. Zo kende men, al vóór de tijd van het Christendom, ruim 5000 verschillende disciplines, gewijd aan meer dan 3000 goden; het is te vergelijken met de heiligen voor iedere functie van het Middeleeuwse Christendom - dat zich echter reeds in het Jodendom ontwikkelde met engelen als "generaal" als "boodschapper", als "uitkijk" om bepaalde dingen te signaleren er is iemand, die op een bepaalde manier kan ingrijpen.

Het geloof in reïncarnatie is + 2700 jaar oud, het is dus niet in het begin aanwezig. De mens ontmoet voortdurend bekende uitstralingen in een dier, in een mens. Het herkennen hiervan was zeer belangrijk en leidde op den duur tot de leer van de reïncarnatie.

Ook in het Jodendom en Christendom is sprake van personen, die ten hemel varen en terugkeren, zo ook in bepaalde richtingen van de Islam, in het Boeddhisme, in de filosofie van China en Japan. De Indische filosofie heeft bepaalde Kerkvaders, o.m. Ambrosius, beïnvloed, ook de Griekse filosofen. De bibliotheek van Alexandrië bevatte hoofdzakelijk Aziatische geschriften.

Het Hindoeïsme is een godsdienst voor de eenvoudigen. Iedereen kan een "huisgod" hebben, die hij bijzonder vereert. Ieder kan een klein tempeltje in huis of tuin hebben voor deva's en devi's, de heel kleine goden en godinnen, die je altijd dichtbij kunt hebben, wat aan een behoefte van de mens voldoet. Daarbij vindt men het leven niet zo belangrijk. Het is een kringloop. Nu ben ik arm geboren, morgen ben ik misschien een brahmaan; als ik het nu verkeerd doe wordt ik misschien de os, die moet ploegen.

Dit denkbeeld bepaalt de Hindoe-filosofie; men heeft wel begrip voor elkaar, maar anders dan hier. Ieder dient op zijn eigen plaats zo goed mogelijk te leven, maar is niet verantwoordelijk voor de leden van andere kasten. De hogere kasten moet je te vriend houden, de lager zijn er om te te dienen - dat is de wet van mijn kaste en van mijn bestaan.

Weldadigheid voor armen is meer een offer aan een bepaalde god dan een verplichting voor mijzelf.

Iedereen kan zijn eigen weg gaan. De steden staan vol tempels, allen naast elkaar. Er is echter geen concurrentie tussen de goden, want ze zijn één wereld, één geheel.....de god is ook geïncarneerd. Als mens zoek je, desnoods met hulp van een astroloog, de god bij wie je in deze incarnatie voelt te passen, maar daardoor sta je veel verder van de Absolute Godheid af. Dit komt sterk naar voren wanneer de Hindoe's zich tot een andere godsdienst bekeren. De katholieken b.v. zijn een eigen kaste gaan vormen, die boven de andere wil staan; alles wat ze voor anderen doen is omdat het voor het geloof noodzakelijk is en óók voor het "verzamelen van verdienste", iets, dat in het Hindoeïsme sterk naar voren komt.

De eredienst is magisch; de beelden van de goden worden met zalven of boter ingesmeerd, er wordt saffraanrijst of vruchten neergezet, wierook gebrand - een gebruik dat van hier uit zich overal verspreid heeft. Ik leef en heb in mijn leven een bepaalde plaats (verg. de Chinese filosofie) en ik kan dus alles doen wat tot mijn kaste behoort - niet ~~as~~ erger dan zonder kaste - dus alléén - te zijn. Doe ik in mijn kaste mijn plicht en eer ik de goden die nú voor mij van betekenis zijn, dan kan ik in een hogere kaste reincarneren en ik zal niet in een "lelijk" dier (konijn -stinkdier - vis) terecht komen; misschien wel in een tijger - een sterk, edel dier, of in een cobra, de naga, een geëerd dier. Als reincarnatie vanzelfsprekend is, beschouwt men de dood als minder verschrikkelijk, vandaar de gewoonte van weduwenverbranding - soms gedwongen, soms vrijwillig aanvaard. Want de echtgenoten komen dan samen vrij en ze zullen samen reincarneren, want je bent niet voor één, maar voor meerdere incarnaties gehuwd.

De filosofische achtergrond was het eigendom van de brahmanen; niet van de offerpriesters in de tempels - de grote denkers waren de wijzen, die zich terugtrekken en leefden voor studie en die anderen raad gaven.

I Alles wat men doet heeft gevolgen - een voor die tijd (* 1000 v.Chr.) diep inzicht. Alles wat ik doe, verandert mij, zo moet ik steeds veranderen - het wezen van de wereld is verandering. De Adem, waaruit de schepping voortkomt, is de enige onveranderlijke, de Adem, die ook kan terugnemen - want alles het leven van de mens en dat van de Kosmos is cyclisch. Leef zo, dat het voor je God aanvaardbaar is (citaat) "Hij die leeft als deel van zijn God en diens eigenschappen waar maakt op de wereld, zal door de God worden ontvangen en met hem verder gaan". De God die bij je hoort is de weg, die je in het leven gaat en die je bereikingen bepaald in het hiernamaals - iets dergelijks komt voor in het Christendom en in de Taoïstische filosofie.

II Men moet "rechtvaardig" zijn, d.w.z. de wil van de God in mij waarmaken, zodanig dat mijn leven een voortdurend offer aan de God wordt.

Daarom is er geen verweer tegen geweld, als ik als krijger geboren wordt, zo is dit de wil van de Krachten die mij voortvoeren op mijn weg, want als ik aan het zwaard ten onder ga zal ik slechts verrijzen in een betere gedaante.

III (citaat) "Alle krachten van de natuur zijn één. Sedert de wereldzee gekarnd werd en Indra het gif tot zich heeft genomen is er een eenheid ontstaan, die niet verbroken kan worden. Wanneer er in de mens begrip is voor de eenheid, zal niets hem die eenheid ontzeggen."

Dit wordt b.v. gebruikt bij de rituele slangenbezwinging, wanneer men iets als gelijkwaardig aanvaardt, zonder angst, dan zal men als zodanig, als gelijke, aanvaard worden.

IV Het Hindoeïsme heeft veel pantheïstische trekken: alles is beziel. (citaat) "Wanneer de Adem terugkeert (= het Heelal wordt uitgedoofd) zijn er die beseffen: "Ik ben" En in hun besef kunnen ze kiezen: ingaan met de Adem (= terugkeren tot de Oerkracht) of zichzelf zijn. Zo één van hen zegt: "Ik ben", zo is er Licht. En zeggende: "Ik ben", brengt hij uit zichzelf voort. Al wat is in de nieuwe Eva is deel van zijn wezen. Toch is hij niet de grootste, want de groten zijn zij, die ingaan met de Adem tot het onbegrepen. Maar zij die terugkeren, zij delen zichzelf op in een geheel van waarden en krachten. En waar wij ook zijn en wat wij ook aanschouwen, wij aanschouwen hen die zeggen "Ik ben Brahma geworden voor de lopende Era".

Er wordt dus onderscheid gemaakt tussen degenen, die zich bewust zijn, Licht in zichzelf dragen en zich gaan uiten en degenen die dit niet doen. Iedereen heeft het recht zich terug te trekken, dit is typisch voor het Hindoeïsme en voor de vele fakirs, sadhu's en kluizenaars die nu nog voorkomen. Zegt men: "Ik ben" - dan kan men zich losmaken van de gehele maatschappij, maar niet van de Kracht, waarmee men verbonden is, niet van Brahma of van de delen van Brahma waardoor men gemaakt is tot wat men is.

De zo ontstane situatie is kenmerkend voor de invloed die over de gehele wereld is uitgestraald. Hoewel de Boeddha een eigen leer brengt, heeft het Boeddhisme zelf weer een deel van de denkwijze en regels en gezag van het Hindoeïsme overgenomen, Zoals ook de Christelijke leer, die eigenlijk los staat van het Judoïsme, er toch als godsdienst weer op teruggrijpt om er gezag aan te ontleen. Er zijn talloze Hindoe-secten; bv de verering van Doerga (= Kali) door de "wurgers", die zo onbloedige offers brengen aan hun bloedige godin - behalve van de bloedige offers in de Tempels zelf; dan werd iedereen met het bloed van het slachtoffer gemerkt als teken voor het behoren tot de groep. Maar deze godin van vernietiging is óók de bruid, godin van de vruchtbaarheid en de geboorte. Deze tweeledigheid is vaak verwarrend, zoals b.v. ook bij Shiva, die van zijn getrouwen soms "het oordeel van de messen" vraagt; degenen die niet verwond raakte bij het gaan langs de weg met de messen was echter niet alleen van alle blaam gezuiverd, maar werd tevens geëerd als een uitverkorene van de God.

Uit het Hindoeïsme zijn veel scholen voortgekomen

Toen prins Siddharta, die de Boeddha zou worden, naar de bergen vluchtte ontmoette hij tovenaars, kluizenaars en wijzen - van allen leerde hij iets tot hij onder de Bodhi-boom de Verlichting bereikte. Er wordt echter niet precies aangeduid, wat voor mensen hij ontmoette..... Achter de Hindoe-wereld verschuilt zich n.l. zeer oude occulte kennis en de gehele godenleer grijpt terug op de erkenning van samenhangen in de kosmische wereld, die in de Oerkracht ontstaat en alle sferen omvat. De bekendste van de geheimscholen zijn die van de Ankh en die van de Tempel van de Wereld; dit zijn geen "inwijdingspaden (zoals de theosofen ze soms noemen) maar bepaalde scholingen met eigen systeem en denken waarvan men, via de invloedrijke ingewijden, automatisch iets in eigen denken opnam. Zo vindt men in de "Soerah van de Koe" uit de Koran opvattingen ook over de vrouw, die overgenomen zijn uit de Hindoeese Kama Soetra, een geschrift, dat niets anders is dan een omschrijving van de mogelijkheden en van de verplichtingen van de mensen onderling. De "broeders" van zo'n genootschap - hoewel ook de vrouwen een eigen waardigheid binnen zo'n gemeenschap hebben - hebben een, vaak wat afgelegen dorp met een eigen levens-discipline - het is te vergelijken met een ashram, hoewel niet geheel. Op bepaalde tijden worden er door gedachtenconcentratie contacten gemaakt, waarbij - naar men zegt - "de goden wandelen op aarde". De gemeenschap gaat steeds uit van een bepaald thema, b.v. dat van de lotus: eerst verstoort zij het rijk der vissen - wij wortelen in de modder van de materie; aan het wateroppervlak bloeit ze - ons geestelijk besef is de bloemknop die pas openbarst als wij ons los kunnen maken van de materie; en de bloem verkrijgt pas haar schoonheid in het volle licht - dan bevrijdt de ziel zich van haar gebondenheden en treedt de wereld van het Licht binnen.

Deze werelden van het Licht worden weer onderverdeeld in die van het maanlicht - soms ook die van het sterrenlicht - en die van het zonlicht. Degene, die deze bewustwording, ontplooiing, heeft doorgemaakt, heeft niet meer in stoffelijke vorm terug te keren.

(citaat) "Want hij, die de Lotus ontstijgt, keert slechts terug waar hij wenst en zolang hij wenst, Want hij zal werken om het totale besef te verkrijgen, maar hij zal niet ondergaan in de dwang van de vormen, die voor hem bestaan" Er is dus een weg (hier is een parallel te vinden in het Christendom b.v. bij Augustinus, via de Grieken door het Oosten beïnvloed) (citaat)

"De weg is deze: waar ge den meester aanvaardt, zult ge niets anders kennen. Waar ge de meester beseft, zult ge zelf denken. Daar waar ge begrepen hebt, zult ge zelf handelen. Eant ge zijt niet onderworpen aan Uw Meester dan door dat, wat hij meer is dan ge zelf zijt. Die deze weg volgt, volgt de weg naar de vrijheid".

"Laat alles achter U" zegt Jezus..... en volg Mij. Jezus vertelt echter méér over de weg, die leidt naar het Koninkrijk Gods en in U is".

"In mij" - zo zegt een van de Inwijdingsleringen" is de Vonk, het Licht van Brahman, waardoor de Adem de vorm van Brahma heeft gekregen. In dit Licht ken ik de Schepper, in de Schepper ken ik de schepping en mijzelf kennende als de schepping ben ik bevrijd van mijn beperkingen". Hier wordt dus gesproken van het "Koninkrijk Gods in U" zo vervlochten zijn Hindoeïsme en Christendom met elkaar. Eén school zegt: "Wanneer ge gekozen hebt, zo zult ge zelf verantwoordelijk zijn. Uw lasten zult ge zelf dragen en ge zult de lasten dragen die de Meester U te dragen geeft. Daarvoor zult ge leven uit zijn kracht, daardoor zult ge voortdurend gericht of bewust gemaakt worden door zijn gedachten". Het is een ruilsysteem, eigenlijk nog in veel ashrams in gebruik.

De bevrijding ligt niet in het aanvaarden van de Meester, maar in het aanvaarden van jezelf, als je jezelf gezien hebt door de ogen van de Meester. Dus: ik kan over mijzelf geen oordeel uitspreken - een hogere kracht oordeelt over mij (zo komen we tot het Laatste Oordeel).

(citaat:) "Eens zullen allen, die niet de Waarheid erkennen, uitdoven als een sintel, die vergaat in de as. Mij zij, die zichzelf kennen, zij ontlenu hun vuur niet aan wat rond hen is, zij dragen een licht in zich en niets zal hen doven, zelfs niet de wil van de Schepper of de "Adem van de Eeuwige".

Samenvattend: De basis van de inwijdingsleer in het Hindoeïsme is altijd zelf-erkenning geweest, maar daarnaast de erkenning van het zelf behoren tot een kracht en daardoor onderworpen zijn aan die kracht. Ik kan mij daar niet aan ontworstelen maar wel bewust worden van het geheel van die beheersende kracht en dan ben ik die kracht - en daardoor vrij.

Deze inwijdingsscholen waren zeer belangrijk voor de rest van de wereld. Jezus is op zijn reis naar Sinaï en verder (vóór zijn openbaar optreden in de synagoge op + 26 jarige leeftijd) in contact gekomen met een Hindoeïstisch inwijdingsklooster. Hij heeft - volgens de legende - "gekeken in de out van de wereld". Er wordt nl. verhaald van een put in een klooster, met water erin. Maar als een bewuste erin kijkt, ziet hij door het water heen tot het middelpunt van de aarde. dat wil zeggen de kracht en de betekenis van de aarde - ook te waarderen als de Steen der Wijzen. De boeddha heeft ook contact gehad met deze "School der Wijzen". Eerst doorliep hij de school der fakirs, waar men zichzelf leert beheersen; toen de school der tovenaars, waar men de materie en een deel van de wereld van de geest leert beheersen - maar het doel was toen nog niet bereikt. Tenslotte ging hij naar de School der Wijzen waar hij leerde dat het enige wat hij niet waarlijk kon beheersen zijn eigen innerlijk wezen was, maar dat het innerlijk wezen door absorptie onafhankelijk kan worden van de buitenwereld. Dit is ook de zin van de legende van de aanval op de Boeddha van Mara, de Boze, de demon. De Boeddha reageert niet op oorlogsgeweld, niet op aanbiedingen en niet op de verleiding door de dochters van Mara - hij is één met alles en kan dus niets meer aanvaarden of vrezen wat deel is van het geheel, want hijzelf is deel van het geheel.

Dit is de Verlichting en zo komt de Boeddha tot het beleven van de Totaliteit. Maar hoe komt men aan de legende van Jezus' beproeving in de woestijn? Niemand was erbij en Jezus heeft er nooit over gesproken. Maar men wist - zeker in de "groep van 70" wat inwijding is, nl. het onafhankelijk worden van hetgeen buiten je staat - honger (maar ik heb geen honger)- de lichaamsbeheersing van een fakir-rijdommen (maar ik bezit alle dingen, waarom zou ik dan bezittingen of een koninkrijk aanvaarden?). Waarom zou ik bepaalde daden doen om mijzelf te bewijzen als ik reeds deel ben van het geheel, dus mijzelf al bewezen heb? Dergelijke beproevingen horen ook thuis in de Hindoe-filosofie.

Een magier wilde de Chinese Wijze (Chin Soe?) zijn macht bewijzen en nam hem mee naar de Zwarte Draak onder de aarde. De magier beheerste de draak met zijn magische dolk, de Wijze zei: "Wat is deze draak anders dan ons beider droom?". -toen verdween de draak. De magier zei "gij zijt groter dan ik" de wijze antwoordde: "Ik ben niet groter ik ben slechts mijzelf. Toen riep de magier de hulp van de wijze in tegen een machtige demon, die veel last veroorzaakte. De wijze ging erheen maar deed niets terwijl het geweld van de demon om hem heen was. Toen kwam de reusachtige demon te voorschijn en zei: "Ik ben je meester". De wijze antwoordde lachend: "Hoe kun je, die deel van mijn gedachten bent, mijn meester zijn? Zo gaat het verhaal verder - steeds met dezelfde tendens. Het hindoeïsme, met zijn geheel eigen beleven en kennis en benadering van de godenwereld en menselijk bestaan, heeft geheimscholen voortgebracht, waar het ego tot Kosmisch Bewustzijn kon worden ontplooid. Deze scholen hebben een groot deel van de godsdienstige en filosofische ontwikkelingen in Azië, in delen van Afrika en in het Westen beïnvloed. Hun leer is mede bepalend geweest voor leven en werken van sommige profeten in Israel, voor de revolutie van Ichnaton in Egypte, voor het ontstaan van bepaalde inwijdingsscholen in Griekenland en er is een duidelijke invloed in het Westen.

Uit de vragen:

De "groep van 70" trok overal mee met Jezus en trok zich soms met Hem terug in de woestijn, waar hij magische ritens uitvoerde (zie het Evangelie van Thomas, van Simon en de Apocriefen van Beetha?). Het Christendom is dus niet zijn openbare leer, noch die van Paulus, maar in feite de daarachter liggende en verborgen leer. Deze leer had meer aanhangers in Noord-Afrika dan in Byzantium en Rome en is daardoor door de Kerk sterk op de achtergrond geschoven, ze leeft echter voort in bepaalde disciplinen, die later uit de geheimleer weer zijn opgenomen; zo heeft b.v. Ignatius van Loyola zijn innerlijke discipline tot éénwording (de basis van de Jezuïeten-training) overgenomen van Afrikaanse kerkvaders.

Het essentiële verschil tussen Hindoeïsme en Boeddhisme.

In het Hindoeïsme is de mens afhankelijk van de goden, hoewel er een weg is om die goden a.h.w. in zichzelf te absorberen en zich zo te integreren.

Het Boeddhisme gaat uit van een levensdiscipline- tevens een mentale en emotionele training, waardoor een mens zonder scholing en a.h.w. zonder goden de bevrijding bewerkt. Zo wordt men steeds minder afhankelijk van krachten buiten zichzelf hetgeen resulteert in vrijheid, Nirvana. Je ontworstelt je als het ware aan de Asaha sferen door de waan te overwinnen.

In het Hindoeïsme ga je met de waan mee - ben je gebonden aan de god, die je in dit leven dirigeert - je bent gebonden aan het rad van incarnatie.

In het Boeddhisme kent men de incarnatie ook, maar niet als een onvermijdelijke noodzaak; hergeboorte komt slechts voort uit mijn eigen onvolkomenheden.

Her Boeddhisme vraagt naast zelfkennis een enorme zelfoverwinning.

Ieder moet zijn eigen weg zoeken; wie de werkelijkheid van het Christendom beleeft zal daardoor de Waarheid beleven - en dit kan even zo in het Hindoeïsme en Boeddhisme.

Hoewel er uiterlijke verschillen zijn, is er in essentie slechts één weg tot bevrijding van de mens, n.l. onthechting. Dan is de mens dus niet meer gebonden en hij kan niet meer beheerst worden; men vindt een eigen maatstaf, een weg van absolute eerlijkheid en absoluut mededogen. Dan plaatst een mens zich in een Kosmisch geheel dat ver boven het normaal-menselijke niveau staat - en het zich identificeren hiermee is Bevrijding.

Het is alleen belangrijk, dat ik nu besta.

De Christen zegt: in mij ligt het Koninkrijk Gods.

De Boeddhist : ik werk in mijzelf.

de Hindoe : ik vereenzelvig mijzelf (zo breng ik wat buiten mij is in mij).

De wegen verschillen niet veel, maar de mens moet het zelf doen.

(citaten:) " Hij, die eten wil, moet beginnen zijn voedsel te kauwen, wie niet kauwen wil verhongert".

"Hij die de Waarheid zoekt moet gaan, waar hij de minste onwaarheid vermoedt".

"Hij die blijft wachten op de Waarheid, beseft haar niet, al omringt zij hem".

"Een ieder, die zoekt naar voleinding moet niet slechts zoeken met zijn verlangen, maar met zijn gehele wezen".

Het is niet mogelijk, alle facetten van het Hindoeïsme te belichten.

Daarom geef ik U een totaal-beeld en tevens een begrip voor de synthese van alle wijsheid in de mensheid, die slechts voert naar de Kosmische Waarheid, die de mens ook in zichzelf draagt en waarvan hij volledig deel kan zijn, wanneer hij ze aanvaardt en beseft.

Schone Woord

Verandering

Licht

Lotus

De verandering in de lotus ontstaat door de werking van het Licht - voor ons geldt precies hetzelfde.

Ik groei en weet niet wáár ik groei. Ik voel dat ik moet bloeien en ben nog in mijzelf besloten in eigen "ik". Ik zoek een nieuwe werkelijkheid. Ik spreek van Licht en ik misleid mijzelf, omdat ik denk het Licht te kennen, terwijl het buiten mij en rond mij werkt, mij stimuleert en prikkelt, mij dwingt tot ont-plooiën, tot een verandering, waarin mijn wezen zelf nog niet gelooft. Omdat ik meen als ik verander, wordt ik van de zin beroofd van mijn bestaan en eigen wezen.

Maar nu zoek ik in verandering het Licht van hogere Werkelijkheid, de lotus van het Zijn ontvouwt zich en geeft de schoonheid van de tijd door aan de tijdloosheid van werkelijkheden. Zo laat mij, veranderd onder het Licht, zoekend naar dat wat ik nog niet besef en wat in mij verborgen ligt, mij openen voor het bestaan en zo, gerijpt en toch bewust, buiten mijn begrenzing treden.